

శ్రీమద్రామాయణం :: అయోధ్యాకాండ :: ధర్మపథం

శ్రీ కోభ నామ సంవత్సరం, ఉత్తరాయణం,
వసంత ఋతువు, చైత్ర మాసం

- 349

బహుళ ద్వాదశి - 05.05.2024

ఉత్తరాభాద్ర-ఆదివారము

శ్రీ గురు ధ్యానమ్

గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః, గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।
గురుస్సాక్షాత్పరంబ్రహ్మ తస్మై శ్రీగురవే నమః ॥

శ్రీనివాస ధ్యానమ్

శ్రీవేంకటాద్రినిలయః, కమలాకాముకః పుమాన్ ।
అభంగురవిభూతిర్నస్తరంగయతు మంగళమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, శ్రీపద్మావతీజానేః, అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీరామచంద్రరూపాంతరస్య, భగవతః, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినస్సన్నిధౌ, హనుమత్ సీతాలక్ష్మణ, భరతశత్రుఘ్న, పరివారసమేత, శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణః, పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, ఆస్మిన్ భువనే , సమస్తాధివ్యాధీనాం, నివారణార్థం, భారతవర్షే విద్యావిత్తవాణిజ్య కృషివైద్యవైజ్ఞానిక, దేశరక్షణాదిరంగేషు, విద్యమానానామ్, ఆస్తికమహాజనానాం, సర్వేషాం, సకుటుంబానాం, ఆయురారోగ్యైశ్వర్య, సద్బుద్ధిత్యాది, సర్వశుభఫలప్రాప్త్యర్థం,ధర్మాచరణద్వారా శ్రీరామరాజ్యస్య, పునర్వ్యవస్థాపనార్థం, ఉద్యోగార్థినాం, సముచితోద్యోగప్రాప్త్యర్థం,దంపతీనాం, అనుకూలదాంపత్యసిద్ధ్యర్థం,సంతానస్య పితృవాక్యపరిపాలనానుకూల బుద్ధిప్రచోదనార్థం, సకలకార్యసిద్ధ్యర్థం గోసంరక్షణార్థంచ, శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణే, అయోధ్యాకాండే, యథాశక్తి, శ్లోకవ్యాఖ్యాన పురస్కరం,ద్విచత్వారింశస్సర్గ,శ్లోక పారాయణం, తథా, శ్రీధన్వంతరి మంత్ర పారాయణంచ, అన్యోన్యసాహాయ్యేన, ఆచార్యముఖేన, కరిష్యామహే.

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన - కూజంతం రామరామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।
ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన - మనోజవం మారుతతుల్యవేగం జితేంద్రియం బుద్ధిమతాం వరిష్ఠమ్ ।
వాతాత్మజం వానరయూధముఖ్యం శ్రీరామదూతం శిరసానమామి ॥

శ్రీ రామాయణ ప్రార్థన - వాల్మీకిగిరి సంభూతా రామసాగర గామినీ ।
పునాతి భువనం పుణ్యా రామాయణ మహానదీ ॥

శ్రీ రామ ప్రార్థన - అయోధ్యాభ్యేతు గుర్వర్థే త్యక్తారాజ్యం గిరౌవసన్ ।
పాదుకే భరతాయాదాత్ సరామః శరణం మమ ॥

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే ద్విచత్వారింశస్సర్గః

అథ గద్గదశబ్దస్తు విలపన్మనుజాధిపః ।
ఉవాచ మృదుమన్దార్థం వచనం దీనమస్వరమ్ ॥ 42.26 ॥

కౌసల్యాయాం గృహం శీఘ్రం రామమాతుర్నయన్తు మామ్ ।
న హ్యన్యత్ర మమాశ్వాసః హృదయస్య భవిష్యతి ॥ 42.27 ॥

ఇతి బ్రువన్తం రాజానమ్ అనయన్ ద్వారదర్శినః ।
కౌసల్యాయా గృహం తత్ర న్యవేశ్యత వినీతవత్ ॥ 42.28 ॥

తతస్తస్య ప్రవిష్టస్య కౌసల్యాయా నివేశనమ్ ।
అధిరుహ్యోపి శయనం బభూవ లులితం మనః ॥ 42.29 ॥

పుత్రద్వయవిహీనం చ స్నుషయాఽపి వివర్జితమ్ ।
అపశ్యద్భవనం రాజా నష్టచన్ద్రమివామ్బురమ్ ॥ 42.30 ॥

తచ్చ దృష్ట్వా మహారాజః భుజముద్యమ్య వీర్యవాన్ ।
ఉచ్చైస్స్వరేణ చుక్రోశ హా రాఘవ జహాసి మామ్ ॥ 42.31 ॥

సుఖితా బత తం కాలం జీవిష్యన్తి నరోత్తమాః ।
పరిష్పజన్తో యే రామం ద్రక్ష్యన్తి పునరాగతమ్ ॥ 42.32 ॥

అథ రాత్ర్యాం ప్రపన్నాయాం కాలరాత్ర్యామివాత్మనః ।
అర్ధరాత్రే దశరథః కౌసల్యమిదమబ్రవీత్ ॥ 42.33 ॥

రామం మేఽనుగతా దృష్టిః అద్యాపి న నివర్తతే ।
న త్వా పశ్యామి కౌసల్యే సాధు మాం పాణినా స్పృశ ॥ 42.34 ॥

తం రామమేవానువిచిన్తయన్తం, సమీక్ష్య దేవీ శయనే నరేన్ద్రమ్ ।
ఉపోపవిశ్యాధికమార్తరూపా, వినిశ్వసన్తి విలలాప కృచ్ఛమ్ ॥ 42.35 ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే ద్విచత్వారింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే త్రిచత్వారింశస్సర్గః

తతః సమీక్ష్య శయనే సన్నం శోకేన పార్థివమ్ ।
కౌసల్యా పుత్రశోకార్తా తమువాచ మహీపతిమ్ ॥ 43.1 ॥

రాఘవే నరశార్దులే విషముస్త్వాహిజిహ్మాగా ।
విచరిష్యతి కైకేయా నిర్ముక్తేవ హి పన్నగే ॥ 43.2 ॥

వివాస్య రామం సుభగా లబ్ధకామా సమాహితా ।
త్రాసయిష్యతి మాం భూయః దుష్టాహిరివ వేశ్మని ॥ 43.3 ॥

అథ స్మ నగరే రామః చరన్ భైక్షం గృహే వసేత్ ।
కామకారో వరం దాతుమ్ అపి దాసం మమాత్మజమ్ ॥ 43.4 ॥

సాతయిత్వా తు కైకేయ్యా రామం స్థానాద్యథేష్టతః ।
ప్రదిష్టో రక్షసాం భాగః పర్వణీవాహితాగ్నినా ॥ 43.5 ॥

గజరాజగతిర్వీరః మహాబాహుర్ధనుర్ధరః ।
వనమావిశతే నూనం సభార్యస్సహ లక్ష్మణః ॥ 43.6 ॥

వనే త్వదృష్టదుఃఖానాం కేకయ్యానుమతే త్వయా ।
త్యక్తానాం వనవాసాయ కాన్వవస్థా భవిష్యతి ॥ 43.7 ॥

తే రత్నహీనాస్తరుణాః ఫలకాలే వివాసితాః ।
కథం వత్స్యన్తి కృపణాః ఫలమూలైః కృతాశనాః ॥ 43.8 ॥

అపీదానీం స కాలస్స్యాత్ మమ శోకక్షయశ్శివః ।
సభార్యం యత్సహ భ్రాత్రా పశ్యేయమిహ రాఘవమ్ ॥ 43.9 ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే త్రిచత్వారింశస్సర్గః

॥ ఫలశ్రుతిః ॥

ఆయుష్యమారోగ్యకరం యశస్యం సాభ్రాతృకం బుద్ధికరం సుఖం చ ।
శ్రోతవ్యమేతన్నియమేన సద్భిః ఆఖ్యానమోజస్కరమృద్ధికామైః ॥

॥ శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః ॥

అథ ధన్వంతరి ధ్యేనమ్

అచ్యుతానంత గోవింద, విష్ణో నారాయణామృత ।
రోగానే నాశయాశేషాన్, ఆశు ధన్వంతరే హరే ॥ 1 ॥

ఆరోగ్యం దీర్ఘమాయుష్యం, బలం తేజో ధియం శ్రీయం ।
స్వభక్తేభ్యోఽనుగృహ్లాంతం, వందే ధన్వంతరిం హరిమ్ ॥ 2 ॥

ధన్వంతరేరిమం శ్లోకం, భక్త్యా నిత్యం పఠంతి యే ।
అనారోగ్యం న తేషాం స్యాత్, సుఖం జీవంతి తే చిరమ్ ॥ 3 ॥

ఓం, నమో భగవతే వాసుదేవాయ, ధన్వంతరయే, అమృతకలశహస్తాయ, వజ్రజలౌకహస్తాయ, సర్వామయవినాశనాయ, త్రైలోక్యనాథాయ, మహావిష్ణవే స్వాహా । ఓం, వాసుదేవాయ విద్మహే, సుధాహస్తాయ ధీమహి । తన్నో ధన్వంతరిః ప్రచోదయాత్ ।

అథ సప్తహస్తాధ్యేనో

ఆరోగ్యం పద్మబంధుర్వితరతు, నితరాం సంపదం శీతరశ్మిః,
భూలాభం భూమిపుత్రః, సకలగుణయుతాం వాగ్విభూతిం చ సౌమ్యః ।
సౌభాగ్యం దేవమంత్రీ, రిపుభయశమనం భార్గవః, శౌర్యమార్కిః,
దీర్ఘాయుస్సైంహికేయః, విపులతరయశః కేతుః, ఆచంద్రతారమ్ ॥
అరిష్టాని ప్రణశ్యంతు దురితాని భయాని చ ।
శాంతిరస్తు శుభం మేస్తు గ్రహాః కుర్వంతు మంగళమ్ ॥

అథ క్షమాప్రాధ్నో : యదక్షరపదభ్రష్టం, మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ, నారాయణ నమో-స్తుతే ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్ : కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా,
బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పఠస్మై,
నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్ : శ్రీయః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ, శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

